

Oikaisuvaatimus seuraamusmaksupäätöksestä / Shell Raasepori Karjaa/Tamoils Oy

ETYT 07.11.2024 § 44
469/11.06.00/2024

Täydentävä materiaali: Päätös seuraamusmaksusta 13.8.2024, oikaisuvaatimus 12.9.2024

Karjaan Shell:n toimija Tamoils Oy on vaatinut oikaisua Eteläkärjen ympäristöterveyden viranhaltijapäätökseen, jolla Tamoils Oy on määrätty maksamaan elintarvikelain 67 § mukainen 700 € seuraamusmaksu. Maksu määrättiin, koska toimija oli laiminlyönyt elintarvikelain mukaisen omavalvonnan. Oikaisuvaatimukseen on todennäköisesti liitetty väärä dokumentti, viranhaltijapäätös kuitenkin tämän asian täydentävänä materiaalina.

TAUSTAA

Tamoils Oy vaatii oikaisua päätöksen seuraamusmaksusta, koska toimija kiistää laiminlyöneensä elintarvikelain 15 § mukaisen omavalvonnan. Näin ollen toimija vaatii elintarvikelain mukaisesta seuraamusmaksusta 13.08.2024 tehdyn viranhaltijapäätöksen kumoamista. Toimijan mukaan laiminlyöntejä merkinnöissä ei voi pitää merkinä omavalvonnan noudattamattomuudesta tai siitä, että toimija ei tunnista ja hallitsi toimintaansa liittyviä vaaroja.

Toimija katsoo antaneensa vapaaehtoisia tietoja sekä korjanneensa havaitut aiemmat virheet. Toimija myös katsoo, että se ei ole ilmoittanut gluteenittomista raaka-aineista valmistettujen tuotteiden soveltuvan keliakoille. Lisäksi toimija katsoo, että lainsäädäntö ei kiellä kertomasta, että tuotteet on valmistettu gluteenittomista raaka-aineista.

Toimija kertoo edelleen, että ei ole saanut asiakaspalautetta merkinnöistään tai niiden aiheuttamista riskeistä. Samalla toimija kertoo olevansa käsityksessään, että viranomaisena ei tällaisia valituksia ole saanut. Toimija pitää käsittämättömänä väitettä, että toimija olisi tieteen tahtoen laiminlyönyt omavalvonnan myynnin lisäämiseksi. Asiakkaan on turvallisuutensa varmistamiseksi tullut kysyä henkilökunnalta lisää.

Toimija vetoaa myös puutteelliseen ohjeistukseen, ennen vuotta 2024 ja kertoo, että ruokalistat on nytemmin muutettu ohjeistuksen mukaisesti.

ASIAN KÄSITTELY

Toimijan oikaisuvaatimuksessa esittämät seikat vastaavat pitkälti jo ennen päätöstä tehdyn kuulemisen johdosta saatuja, eivätkä ne sinänsä anna aihetta päätöksen muuttamiselle. Toimijan vastine on huomioitu tehtäessä päätöstä seuraamusmaksusta. On myös todettava, että seuraamusmaksua koskevalla ajanjaksolla toimija ei ollut tehnyt korjauksia omavalvontaansa ja sen myös elintarvikkeista annettaviin tietoihin.

Paikallista yrittäjää valvoo kunnallinen elintarvikevalvontaviranomainen Ruokaviraston ohjauksessa, kuten tässäkin tapauksessa. Asia on myös selkeästi valvontadokumenteissa tuotu esille. Toimijan on huomioitava toimintaansa valvojan viranomaisen ohjeistusta ja huomioida se toiminnassaan. Näin toimitaan siitäkin huolimatta, onko asiakkailta saatu palautetta asiasta tai ei.

Toimija on saanut elintarvikevalvontaviranomaiselta neuvoja ja ohjausta, mutta siitäkin huolimatta jatkanut puutteellista omavalvontaansa, joka on johtanut suoraan harhaanjohtavien tietojen antamiseen kuluttajille. Kun harhaanjohtavien tietojen antaminen tehdään ohjauksesta ja lainsäädännöstä huolimatta, on tekoa pidettävä nimenomaan tahallisenä ja selkeänä omavalvonnan laiminlyöntinä. Erityisesti elintarvikevalvontaviranomaisen huomautettua puutteista, on riski ollut tunnistettu, jolloin on selvää, että sen hallintaa on laiminlyöty ja omavalvontaa jätetty tietoisesti tekemättä. Kun gluteenittomista elintarvikkeista tiedottaminen on tarkasti säädeltyä nimenomaan keliakikko-kuluttajien suojaamiseksi, on harhaanjohtavien tietojen antaminen erityisen haitallista terveydelle tässä tapauksessa ja aiheuttaa suoran riskin kuluttajan terveydelle. Myytävistä ja tarjoiltavista tuotteista annettavat tiedot ovat olennainen osa yrityksen elintarvikeriskien hallintaa, eli omavalvontaa. Se, että asiasta ei ole tullut valituksia, ei pienennä riskiä tai poista sen olemassaoloa. Elintarvikelain 15 § mukainen omavalvonta ja riskien hallinta sen kautta kuuluu yksiselitteisesti toiminnanharjoittajalle. Kun huomioidaan, että asetus 828/EU/2014 määrää, mitä gluteenittomuudesta saa sanoa, ei se tarkoita, että kaikki mitä asetuksessa erikseen ei ole kielletty, olisi sallittua. Lainsäädännössä siis päädytty sallimaan hyvin rajatut ilmaisut gluteenittomuuteen liittyen, juuri harhaanjohtavuuden välttämiseksi ja terveysvaarojen estämiseksi. Näitä seikkoja toiminnanharjoittajan tulee siksi hallita omavalvontansa kautta, kuluttajan suojaamiseksi elintarvikeriskeiltä.

Oikaisuvaatimuksesta ei käy ilmi sellaisia uusia seikkoja, jotka edellyttäisivät viranhaltijapäätöksen muuttamista. Päätöksessä on myös huomioitu elintarvikelain 67 § edellytetyt seikat ja se on tehty oikeassa järjestyksessä, toimivallan puitteissa ja muutenkin lain mukaisesti.

Sovellettu lainsäädäntö: Elintarvikelaki (297/2021) 6, 15, 67 §, asetus 828/EU/2014, hallintolaki (434/2003)

Ehdotus (Kuula)	Eteläkärjen ympäristöterveyslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen yllä mainituin perustein.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin
Lisätiedot	Terveysvalvonnan johtaja Katianna Kuula, 040 1359 222